

This item is the archived peer-reviewed author-version of:

M.A. Masschelein, Arbeidsgerechten en sociaal procesrecht, in de Reeks Algemene Praktische Rechtsverzameling

Reference:

Cuypers Daniël.- M.A. Masschelein, Arbeidsgerechten en sociaal procesrecht, in de Reeks Algemene Praktische Rechtsverzameling
Tijdschrift voor privaatrecht - ISSN 0082-4313 - 1(2019), p. 435-437

To cite this reference: <https://hdl.handle.net/10067/1621360151162165141>

M.A. MASSCHELEIN, *Arbeidsgerechten en sociaal procesrecht*, in de Reeks *Algemene Praktische Rechtsverzameling*, Mechelen, Wolter Kluwer, 2018, xxxiii+ 413 p., € 110,56

Na het overlijden in 2008 van gewezen hoogleraar en voorzitter van de arbeidsrechtbank van Gent Jacques Petit bleef zijn *opus magnum* lange tijd onaangeroerd. In 1980 had deze in de APR-reeks een eerste grondig overzicht van het sociaal procesrecht gepubliceerd dat later nog stelselmatig werd bijgewerkt tot 2006. Nadien waagden weinigen het in zijn voetspoor te treden. Dat was enigszins begrijpelijk, want zijn encyclopedische kennis inzake het sociaal procesrecht viel niet te evenaren en het sociaal procesrecht vergt toch ook heel wat praktijkervaring. Dat belette evenwel niet dat de leemte aan dergelijk basiswerk steeds pijnlijker werd, maar weinigen voelden zich geroepen om dergelijk encyclopedisch werk te actualiseren. Verder maakte het voortdurend rommelen inzake de organisatie van de arbeidsgerechten en arbeidsauditoraten een dergelijk onderneming hachelijk. En tenslotte bereikte ook de encyclopedische behandeling door Petit van alle mogelijke thema's een grens voor publicatie in één volume.

Thans voelde gewezen substituut, thans rechter in de arbeidsrechtbank te Brussel, Mary Ann Masschelein zich geroepen om de leemte op te vullen. Meteen valt op hoe zij het mes gezet heeft in het lijvige werk van haar voorganger. Het aantal bladzijden is zowat gehalveerd. Het aantal voetnoten is drastisch gereduceerd. Waar Petit nog bijna alle gepubliceerde vonnissen en arresten mee opnam, vallen nu de sobere verwijzingen op. Alleen de cassatiearresten lijken de bezuiniging overleefd te hebben. Naar vonnissen wordt weinig tenzij wanneer ze werkelijk uniek zijn, zoals bij de veroordeling tot een dwangsom van een onderneming tot overname van personeel van een andere vennootschap (nr 731). De verwerkte rechtsleer dateert in hoge mate van deze eeuw. Daarmee is een stuk rechtsgeschiedenis weggevallen.

Waar Petit nog in hoge mate een sociale versie van het procesrecht bracht, ligt de focus van Masschelein volledig op het sociale procesrecht: d.w.z. het voor de arbeidsgerechten relevante procesrecht. Dat maakt dat sommige algemene thema's zoals dading, arbitrage, alternatieve geschillenbeslechting en prejudiciële vragen weggesnoeid zijn. Ook de uitgebreide en systematische beschrijving van "incidenten" is behoorlijk ingekort. De Vlaamse wetgeving werd uiteraard behouden, maar verwijzingen naar de Franstalige wetgeving sneuvelden. Het uiterst nuttig zakenregister oogt korter maar specifiek.

Het boek is echt naslagwerk dat de actuele wetgeving en de voornaamste rechtspraak samenvat, zonder kritische commentaar. Het is dus uiterst "rechtspositief". Er is niets te vinden over actuele discussiepunten zoals de rol van de arbeidsauditoraten en van de arbeidsgerechten, over de samenstelling van de arbeidsgerechten in kamers voor arbeiders en bedienden, over de gevolgen van de verhoging van de rechtsplegingsvergoeding, over de recent ingevoerde praktijktesten. Daarentegen wordt bijvoorbeeld de tekstuele miskleun in het Vlaamse Gelijkkansendecreet tot wijziging van artikel 578, 20° Ger.W. bondig maar correct gecorrigeerd (nr. 188) met verwijzing naar artikel 29 van hetzelfde decreet, weliswaar zonder verwijzing naar rechtspraak van de burgerlijke rechtbanken die zich, allicht van alle arbeidsrechtelijke bepalingen onbewust, zonder aarzeling wel bevoegd verklaard hebben (zoals in onderwijsbetwistingen).

Sommige rechtsgeleerden zullen betwisten dat dit nog rechtsleer is. Indien evenwel rekening wordt gehouden met de "impactfactor", d.w.z. met het aantal toekomstige verwijzingen naar dit werk, dan zal de balans wel heel anders uitslaan. Zoals het boek van Petit in 1980 past het perfect in de APR-reeks als basisoverzicht. Voor advocaten en magistraten zal het waarschijnlijk een referentiewerk worden, al zullen die soms toch nog meer lectuur moeten doornemen om alle mogelijke procedurele valkuilen te vermijden, zoals bij de beschermde werknemers. Ook de uitgebreide behandeling van

verjaring, stuiting en schorsing is weggevallen. Dat blijft ook een valkuil waar de auteur wijselijk en beknoptheidshalve is vanaf gebleven.

Wel is duidelijk dat de jurist steeds op zijn/haar hoede moet blijven in deze veranderlijke wereld. In het lijstje van socialezekerheidsverdragen (nr. 397) ontbreekt... het Verdrag van 20 mei 1957 tussen België en het Verenigd Koninkrijk. De auteur lijkt nog uit te gaan van een ordentelijk "uittredingsverdrag", zoals trouwens de website van de FOD Sociale Zekerheid, maar ondertussen is het hoogstwaarschijnlijk dat dit Verdrag weer "actueel" zal worden voor de 25.000 Britten in dit land.

Ook voor wetenschappelijk onderzoek blijft het boek een goed referentiewerk. Soms is het voor een wetenschapper aangenaam om ook een bron voor de rechtshandhaving te vinden voor wat vanzelfsprekend zou moeten zijn. Zo kan ik studenten weer met genoeg verwijzen naar een korte en duidelijke tekst inzake de stakingsvordering bij discriminatievorderingen (nrs. 521 e.v.).

Waarmee nogmaals bewezen is dat de rechtswetenschap niet zonder meer kan ingepast worden in het waarderingschema van andere wetenschappen, vooral niet inzake "impact". In die wetenschappen zorgen onderzoekers voor innovatie. In de rechtswetenschap haasten onderzoekers en auteurs zich om de innovaties van de wetgevers en de rechterlijke macht op alle niveaus bij te houden en enig overzicht te bewaren. Dat is voor België als tweetalig land zelfs al niet volledig gelukt, maar handboeken blijven inderdaad best vooral handig, praktisch en niet te spitsvondig.